

Hoogfeest van de heilige Drie-eenheid (C), 12 juni 2022

Monique Derks

Spreekwoorden 8, 22-31; Johannes 16, 12-15

Mysterie van het geloof

Een week geleden was het Pinksteren. We vierden hoe de heilige Geest aan de leerlingen in Jeruzalem geschonken werd. Ze kwamen daardoor in vuur en vlam te staan voor de verkondiging van het evangelie van Jezus Christus, de opgestane Heer. Pinksteren maakte enthousiaste mensen van de leerlingen. Ze zijn niet langer bevreesd en treden onbevungen naar buiten met een boodschap van hoop en bevrijding. Waar het hart vol van is, daar loopt de mond van over!

Op het pinksterfeest volgt het feest van de heilige Drie-eenheid. Trinitatis in het Latijn. Bij Trinitatis gaat het over de meervoudige manifestatie van de Enige, de ene, ware God. Of als je het anders wilt zeggen: het gaat over het ervaren van God. In onze belevingscultuur, waar we geleidelijk aan in terecht gekomen zijn, is dat natuurlijk wel een thema dat ertoe doet. Zonder beleving of gevoel wordt het in onze cultuur al heel moeilijk om geboeid te blijven en om niet verveeld af te haken. Wij willen tegenwoordig geraakt worden door dit of door dat. 'Het dóet wat met me', zeggen we dan. Anders weten we ook niet zo goed wat we ermee moeten.

De ervaring van God – het is ten diepste de vraag hoe we God kunnen leren kennen. Daar valt beslist op velerlei wijzen iets over te zeggen. Zo heb ik de aanwezigheid van iets Goddelijks ervaren tijdens een wandeltocht in de bergen van Oostenrijk. Ik zat op het hoogste punt van een berg en keek om mij heen en voelde God in en om mij heen, een moment van gelukzaligheid.

Of zijn er mensen, die zeggen: in de ervaring van liefde beleef ik de nabijheid van God. Ja, alles is liefde! Het klinkt als de titel van een romantische komische film, kent u die nog?

Anderen zeggen: in een kerkdienst hier of daar is het me wel eens overkomen, het gevoel dat ik God kon ervaren, dat ik Hem nabij wist. Maar hoe kan je God leren kennen, hoe kun je Hem ervaren? De geloofsleer van de kerk spreekt over de Triniteit. Het gaat over de ondervinding van God als Vader, Zoon en heilige Geest. Deze gedachte is bepaald geen kerkelijk of theologisch bedenkensel, want de Schrift zelf reikt ons de begrippen aan om in deze zin over God te spreken. De geloofsleer gaat eigenlijk alleen maar verder op dat aangewezen pad, maar wat wil met dat begrip Drie-eenheid nu eigenlijk gezegd zijn?

Het zou kunnen betekenen dat de ervaring van de persoonlijke aanwezigheid van God in wezen veelzijdig van karakter is. Dat betekent dat de Enige zich op meer dan één manier laat kennen, dat je Hem bijvoorbeeld ook kunt vermoeden, vertellenderwijs, zingenderwijs of

in stilte bijvoorbeeld. In de viering zoals van vandaag, mogen we misschien ook stamelen en tastend zoeken naar woorden als bij een vermoeden. Zoeken naar woorden over het mysterie van Gods verborgen aanwezigheid. Wij mensen kunnen God niet doorgronden, want Hij is altijd 'groter dan ons hart' en zeker ook groter dan ons verstand. Dat is wat er bedoeld wordt met het woord 'mysterie'. God gaat ons begrip en ons verstand te boven. Maar Hij is liefde, en liefde kun je voelen, ervaren, beleven. Zijn liefde is eindeloos en vraagt om beantwoording: dat wij liefde geven en liefde delen, dat wij leren liefhebben en leren beminnen tot het uiterste toe. Dat de liefde in alles doorwerkt en dat deze liefde door mensen ervaren kan worden.

Ook de begeleiders van de werkgroep Jeugd hebben zich jarenlang met liefde ingezet binnen onze geloofsgemeenschap. Vandaag nemen wij afscheid van hen en zetten hen vandaag in het zonnetje. Zij hebben als ouders en als begeleiders aan de kinderen en jongeren verhalen verteld over die Ene en ze zijn voorgegaan op de weg die ook hun gewezen werd, de weg die Jezus Christus voor alle mensen ontsloten heeft. Ze waren een steunpilaar, vraagbaken en ze gaven ruimte aan de jeugd om zelf het leven te ontdekken. Net zoals in Spreuken, de eerste lezing van vandaag hebben zij hun verworven inzichten doorgegeven. Dat doen we al van generatie op generatie. In het boek Spreuken wordt deze wijsheid als een persoon voorgesteld, een vrouw- Wijsheid als een zuster – die van meet af aan God vergezelt. De lezing van vandaag vermeldt dat zij geschapen is vóór al het andere. Zij heeft de aarde en al wat daarop is als het ware zien ontstaan. Of we nu jong of oud zijn, wijsheid en liefde hebben we nodig om verder te gaan op ons pad.

Ik sluit af met een bekende anekdote – waar gebeurd of niet – over het leerstuk van de Drie-eenheid.

Wandelend langs het strand van de zee om de theologische leer van de Drie-eenheid te doorgronden, zag kerkvader Augustinus (hij leefde van 354 tot 430) een kind dat druk bezig was om het water van de zee over te scheppen in een klein kuiltje op het strand. Augustinus laat zich spontaan ontvallen: 'Maar dat is toch onbegonnen werk! De zee past nooit in zo'n klein kuiltje!' Het kind op het strand geeft de grote theoloog echter als antwoord: 'Dit kuiltje kan al het water van de zee misschien niet bevatten, maar evenmin is uw verstand bij machte om het grote mysterie van Gods Drie-eenheid te doorgronden.' Laten wij dat ook maar niet proberen, maar het wel vieren, in woord en teken, in lied en gezang. Vandaag en alle dagen. Moge het zo zij.